

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Pabianicach wyrokiem z dnia 1 grudnia 2014 r. zasądził od pozwanego (...) SA w S. na rzecz G. T. kwotę 3 510 złotych z ustawowymi odsetkami od 31 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty i kwotę 1 070,50 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, a w pozostałej części powództwo oddalił.

Sąd Rejonowy ustalił, że 9.10.2011 r. doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód powódki marki R. (...), a sprawca ubezpieczony był w zakresie OC w pozwanym Towarzystwie (...). Pozwany wypłacił poszkodowanej 13 800 złotych tytułem odszkodowania przy przyjęciu, że naprawa pojazdu jest ekonomicznie nieopłacalna. Nadto wypłacił kwotę 1 950 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Odwołując się do przepisów art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c. i art. 361 k.c. Sąd I instancji uznał za uzasadnione roszczenie powódki o zwrot pełnych kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. Za niezasadne uznał roszczenie o zapłatę kwoty 1 600 złotych z tytułu uzupełniającego odszkodowania za zniszczony samochód. Wprawdzie poszkodowana sprzedała pozostałość pojazdu za niższą kwotę niż wartość wyliczona przez pozwanego, ale nie wniosła o przeprowadzenie opinii biegłego i tym samym nie podważyła prawidłowości wyliczeń Towarzystwa (...) co do wartości pozostałości uszkodzonego pojazdu.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka oraz (...) SA w S..

G. T. zaskarżyła wyrok w części, a mianowicie w zakresie pkt 2 oddalającego jej powództwo. Zarzuciła:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że nie doznała szkody w majątku odpowiadającej różnicy pomiędzy teoretyczną wartością tzw. pozostałości pojazdu a rzeczywistą kwotą, za jaką sprzedała uszkodzony samochód;

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez uznanie, że złożona przez nią faktura VAT i zeznania świadka A. T. nie są wystarczające do uznania, że doznała szkody majątkowej wyrażającej się różnicą pomiędzy teoretyczną wartością tzw. pozostałości pojazdu, a rzeczywistą kwotą, za jaką sprzedała uszkodzony samochód; art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. przez błędne nałożenie na powódkę obowiązku wykazania za pomocą dowodu z opinii biegłego wartości uszkodzonego pojazdu, podczas gdy okoliczność ta została udowodniona fakturą VAT niekwestionowaną przez pozwanego; art. 316 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie okoliczności przejęcia w trybie art. 492 § 1 ksh w zw. z art. 516 § 16 ksh (...) SA w S. przez (...) SA w S. i w konsekwencji wadliwe przyjęcie, że legitymacja bierna przysługuje (...) SA w S.;

- naruszenie prawa materialnego: art. 6 k.c. poprzez wadliwe przyjęcie, że cena sprzedaży wraku samochodu nie odpowiada jego rzeczywistej wartości; art. 494 § 1 k.s.h. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji wykazania następstwa po stronie pozwanej.

Skarżąca wniosła o zmianę wyroku i zasądzenie na jej rzecz od (...) SA w S. kwoty 5 110 złotych z należnymi odsetkami i o zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów za instancję odwoławczą.

(...) SA w S. zaskarżyło wyrok w części uwzględniającej powództwo do kwoty 3 510 złotych wraz z odsetkami oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Skarżący podniósł szereg zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego: art. 64 i 65 k.p.c., art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., art. 180 § 1 pkt 2 k.p.c., art. 227 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c., art. 232 k.p.c., art. 274 § 1 k.p.c., art. 299 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c., jak i naruszenia przepisów prawa materialnego: art. 6 k.c. i art. 361 § 1 i 2 k.c. oraz art. 362 k.c. w zw. z art. 824¹ § 1 i art. 826 § 1 k.c. Przede wszystkim podniósł jednak zarzut naruszenia przepisu art. 379 pkt 2 k.p.c. przez prowadzenie postępowania i wydanie wyroku przeciwko podmiotowi nieistniejącemu, tj. (...) SA w S. -

spółce przejętej w trybie art. 492 § 1 ksh w dniu 31 października 2014 roku przez (...) SA w S., a zatem nie posiadającej zdolności sądowej i procesowej.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku, zniesienie postępowania i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa co do kwoty 3 510 złotych oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za I i II instancję.

Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo:

Na podstawie uchwały z dnia 9 października 2014 r. Rep. A nr 3815/2014, w trybie art. 492 § 1 w zw. z art. 516 § 6 k.s.h. nastąpiło połączenie (...) Spółki Akcyjnej z (...) Spółką Akcyjną poprzez przejęcie w drodze przeniesienia całego majątku (...) SA na (...) SA. Wpis do KRS nastąpił w oparciu o postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku z dnia 31 października 2014 roku.

[kopia postanowienia o dokonaniu wpisu k. 110-111, odpis KRS k. 112-124]

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do przepisu art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Zgodnie zaś z przepisem art. 379 k.p.c., nieważność postępowania zachodzi, jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej.

Z powołanymi w tym miejscu przepisami korespondują przepisy: art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. nakazujący odrzucenie pozwu, jeżeli jedna ze stron nie ma zdolności sądowej oraz art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. obligujący sąd do zawieszenia postępowania w razie utraty przez stronę zdolności procesowej. Powyższe przepisy są konsekwencją przyjęcia modelu postępowania procesowego jako postępowania dwustronnego, toczącego się pomiędzy dwoma stronami, których interesy są przeciwstawne. Nie jest możliwe przeprowadzenie sprawy procesowej z udziałem tylko jednej strony. W zależności od chwili, w której wystąpił brak zdolności sądowej strony, Sąd albo odrzuca pozew (gdy brak zdolności sądowej występował już na etapie wnoszenia pozwu), albo postępowanie zawiesza (jeśli do utraty zdolności sądowej strony dochodzi w toku postępowania i możliwe jest jego podjęcie z udziałem następcy prawnego tej strony).

W realiach rozpoznawanej sprawy zaistniała sytuacja, gdy pozwane (...) SA w S. utraciło zdolność sądową na skutek jego przejęcia przez (...) SA. Sąd Rejonowy powziął o tym wiadomość na rozprawie w dniu 17 listopada 2014 roku. Pomimo tego nie zawiesił postępowania zgodnie z dyspozycją art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., nie wezwał do udziału w sprawie następcy prawnego podmiotu pierwotnie pozwanego i wydał wyrok przeciwko podmiotowi nie istniejącemu w dniu 1 grudnia 2014 roku. Również z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia nie wynika, by Sąd I instancji dostrzegł fakt utraty zdolności sądowej pozwanego (...) SA w S. oraz potrzebę wezwania do sprawy jego następcy prawnego. Nie można więc wskazania w zaskarżonym wyroku tego Towarzystwa (...) uznać jedynie za omyłkę pisarską.

Powyższe uchybienie prowadzi do nieważności postępowania, co zgodnie z dyspozycją art. 386 § 2 k.p.c. skutkować musiało uchyleniem z obu apelacji zaskarżonego orzeczenia, zniesieniem postępowania od dnia 31 października 2014 roku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu w Pabianicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego.

Dodać należy, że za ugruntowany w orzecznictwie należy uznać pogląd, stosownie do którego jedną z przesłanek zaskarżenia orzeczenia w postępowaniu cywilnym jest istnienie interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia. Interes prawny w zaskarżeniu orzeczenia (gravamen) oznacza pokrzywdzenie polegające na niekorzystnej dla strony różnicy między zgłoszonym przez nią żądaniem a sentencją orzeczenia, wynikającej z porównania zakresu żądania i treści rozstrzygnięcia (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniach: z 13.3.1936 r., C III 1030/35, OSN Nr 11/1937, poz. 11, 25.3.1949 r., WaC 302/48, OSN Nr 1/1950, poz. 5, z 11.8.1950 r., ŁC 990/50, PiP Nr 2/1951, s. 360, postanowieniu z 8.4.1997 r., I

CKN 57/97, OSNC Nr 11/1997, poz. 166, wyroku z 20.11.2003 r., III CKN 606/00, niepubl., postanowieniu z 28.4.2004 r., I CK 106/04, niepubl.). Brak gravamen czyni środek zaskarżenia niedopuszczalnym i prowadzi do jego odrzucenia.

W rozpoznawanej sprawie wyrok nie został wydany przeciwko (...) SA w S., jednak uznać należało, że ma ono interes prawny w zaskarżeniu tego orzeczenia. Zważyć bowiem należy, że skarżący jest następcą prawnym przejętego Towarzystwa (...), wszedł we wszystkie jego prawa i obowiązki. Powódka – o ile w niniejszej sprawie nie doszłoby do prawomocnego i ostatecznego rozstrzygnięcia o jej roszczeniach – mogłaby wystąpić ponownie z tymi roszczeniami, tym razem przeciwko (...) SA. Wzgląd na uzasadnione interesy obu stron i ekonomikę procesową nakazuje rozstrzygnąć merytorycznie apelację Towarzystwa (...).

Rozpoznając ponownie sprawę, Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności usunie uchybienia procesowe, które skutkowały nieważnością postępowania. Następnie, dając obu stronom możliwość przedstawienia swoich racji i obrony swoich praw, rozstrzygnie o zgłoszonych roszczeniach.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok; o kosztach postępowania apelacyjnego orzekł na podstawie 108 § 2 k.p.c.